

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC DZIECKA OBOWIĄZUJĄCA

w Przedszkolu Miejskim nr 10 im Jasia i Małgosi
w Gorzowie Wielkopolskim

PROCEDURA POSTĘPOWANIA PRZEDSZKOŁA W PRZYPADKU PODEJRZENIA DOŚWIADCZANIA PRZEZ DZIECKO PRZEMOCY W DOMU

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zmiany wprowadzone 10 czerwca 2010 r.;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” i komentarzem do rozporządzenia;

Cel procedury:

Procedura określa tryb postępowania w przypadku podejrzenia o stosowanie przemocy w rodzinie wobec dziecka.

Adresaci:

Wszyscy pracownicy zatrudnieni w przedszkolu Miejskim nr 10 im. Jasia i Małgosi w Gorzowie Wlkp.

Art. 1 Ustawy wprowadza zmiany w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym i dodaje do niego Art. 961: „Osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych”. W myśl nowelizacji Ustawy kary cielesne (w tym klapsy) uznaje się za przemoc wobec dziecka. Pracownicy placówek oświatowych są zobowiązani do każdorazowego reagowania w przypadku podejrzenia przemocy wobec dziecka.

1. Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (z późn. zmianami) jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste dziecka, w szczególności narażające dziecko na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

2. Gdy nauczyciel jest świadkiem przemocy (np. na terenie lub w okolicy

przedszkola), musi interweniować. Dziecku należy zapewnić bezpieczeństwo – trzeba odseparować od sprawcy przemocy. Jeśli tego wymaga sytuacja, dziecku udziela się pomocy przedmedycznej, ewentualnie wzywa się pogotowie i policję.

3. Jeśli dziecko samo sygnalizuje, że jest krzywdzone, lub nauczyciel ma podejrzenia w tym zakresie, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, sporządza notatkę o zdarzeniu lub z przebiegu rozmowy (o ile to możliwe bezpośrednio po zdarzeniu lub rozmowie).

4. Często jednak zdarza się, że do nauczycieli docierają jedynie niepokojące sygnały, które mogą wskazywać na to, że dziecko jest krzywdzone. Możemy mówić o kilku źródłach sygnałów:

- samo dziecko
- jego rodzic,
- osoba z bliższej i dalszej rodziny,
- osoba obca

Sygnały, których źródłem jest dziecko.

Dziecko sygnalizuje nam, że jest krzywdzone poprzez:

- swoje wypowiedzi; zawsze powinno budzi naszą czujność, jeśli dziecko sygnalizuje nam, że:
 - ma jakąś tajemnicę,
 - chciałoby nam o czymś ważnym opowiedzieć, ale się waha,
 - obawia się wracać do domu, woli przebywać poza domem,
 - nie lubi przebywać w jakimś miejscu (np. jeździ na wakacje do dziadków),
 - nie lubi jakiejś osoby.
- wygląd lub zachowanie; powinno zwrócić naszą uwagę nieodpowiednie ubranie, brak higieny, niedożywienie, sińce pod oczami, zasypianie dziecka na zajęciach.
- problemy medyczne: stwierdzone u niego obrażenia fizyczne i (lub) choroby; Powinno zwrócić naszą uwagę, jeżeli dziecko często mdleje, skarży się na bóle brzucha, bóle głowy lub wiemy, że choruje na jedną z chorób psychosomatycznych. Niepokojące jest również, jeśli doznaje różnych urazów, zwłaszcza w krótkich odstępach czasu.
- zaobserwowane zaburzenia emocjonalne lub zaburzenia zachowania; Skutki krzywdzenia często ujawniają się w relacjach dziecka z otoczeniem w formie zaburzeń zachowania i emocji. Zaburzenia te mogą być skutkiem wszystkich rodzajów krzywdzenia dziecka. Należą do nich:
 - lęki, fobie,
 - zaburzenia snu,
 - depresja,
 - tiki,
 - jękanie,
 - moczenie nocne,
 - zanieczyszczanie się kałem i moczem,

- nadpobudliwość psychoruchowa,
 - wycofanie z kontaktów społecznych, zahamowanie,
 - zaburzenia jedzenia (anoreksja, bulimia),
 - zachowania agresywne,
- stwierdzone u dziecka opóźnienia rozwoju; dziecko, które jest krzywdzone w rodzinie, może rozwija się wolniej niż inne dzieci z powodu gorszych warunków życia (zaniedbanie) a także doświadczanych urazów fizycznych i psychicznych. Zaburzenia rozwoju fizycznego dziecka manifestują się poprzez:
 - opóźnienie wzrostu,
 - niedobór wagi (aż do wyniszczenia),
 - opóźnienie rozwoju ruchowego (dziecko nie siada, nie staje, nie chodzi – w wieku, w którym powinno już to potrafić).
 - zdarza się też, że opóźnieniu ulega rozwój poznawczy dziecka, co może być skutkiem:
 - doświadczonych przez dziecko urazów głowy,
 - niedożywienia (zwłaszcza w dwóch pierwszych latach życia),
 - doświadczanych urazów psychicznych,
 - braku odpowiedniej stymulacji.

5. Kiedy dotrą do nas sygnały, które mogą wskazywać na krzywdzenie dziecka, zadajemy sobie pytanie, jak dalej postępować. Konieczne jest wnikliwe sprawdzenie wszystkich sygnałów, ponieważ ich zbagatelizowanie może narazić dziecko na dalsze krzywdzenie. Z drugiej strony, konieczna jest też realna ocena sytuacji. Gdy sygnały tylko pośrednio wskazują na krzywdzenie dziecka, musimy je potwierdzić, aby mieć przesłanki do podjęcia interwencji. Można tu mówić o kilku etapach postępowania:

- rozpoznanie sygnałów, które mogą wskazywać na krzywdzenie dziecka,
- sprawdzanie sygnałów poprzez zbieranie dodatkowych informacji,
- analiza zebranych informacji- diagnoza problemu krzywdzenia dziecka,
- zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji w przypadku potwierdzenia krzywdzenia dziecka.

6. O podejrzeniu stosowania przemocy wobec dziecka należy poinformować dyrektora przedszkola, a w przypadku jego nieobecności – zastępcę. Nauczyciel dostarcza sporządzoną notatkę.

7. Zaproszenie rodzica do przedszkola przez dyrektora. W rozmowie z rodzicem trzeba poinformować o celu spotkania, np. wskazać, że dziecko zachowuje się niepokojąco, zgłasza trudności, dlatego warto byłoby się spotkać i porozmawiać o problemie. Termin i czas rozmowy należy dostosować do możliwości organizacyjnych rodzica, podkreślając, że zależy nam na tym, by było to jak najszybciej.

8. Działania prawne :

Działania interwencyjne mają na celu przygotowanie gruntu do udzielenia rodzinie różnych form pomocy: prawnej, psychologicznej, socjalnej, medycznej.

Interwencję powinna zainicjować osoba (instytucja), która rozpoznała sygnały krzywdzenia dziecka. W poważniejszych przypadkach krzywdzenia dziecka konieczna jest współpraca interdyscyplinarna, w którą powinni być zaangażowani pracownicy różnych instytucji zajmujący się daną rodziną. W takiej sytuacji istotne jest, aby opracować wspólny plan działania oraz zdecydować, kto będzie koordynował i monitorował przebieg interwencji.

Sama interwencja, szczególnie jeżeli ogranicza się ona do działań prawnych, nie wystarczy, aby rozwiązać problemy rodziny. Konieczna jest pomoc, często długofalowa i monitorowanie zmieniającej się sytuacji w rodzinie.

9. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. Przedszkole wypełnia części I–XV, XVII i XIX–XXI formularza A. Rozmowę z dzieckiem, które jest dotknięte przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności dziecka oraz zapewniających mu bezpieczeństwo, w obecności rodzica, który nie jest sprawcą przemocy, lub innej najbliższej mu osoby.

10. Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” osobie reprezentującej dziecko (rodzicowi, który nie jest sprawcą przemocy, opiekunowi lub osobie zgłaszającej przemoc wobec dziecka).

11. Przekazanie oryginału formularza „Niebieska Karta – A” przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnemu. Oryginał formularza przekazuje się niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od momentu wszczęcia procedury. Kopia pozostaje w dokumentacji przedszkola.

12. Objęcie dziecka i rodziny pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu zgodnie z obowiązującymi przepisami.

13. Ponowne wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. Jeśli osoba, wobec której zachodzi podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się ponownie przemocy, należy ponownie wypełnić formularz A w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesłać go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Procedura obowiązuje z dniem wejścia zarządzenia